TÔI, Westminster California và Sàigòn

Tác giả : Huỳnh Mộng Tuyên

Được cấp tấm thẻ xanh (green-card) giá trị 10 năm, vợ chồng chúng tôi đã đến và sống tại Hoa-Kỳ từ hơn 4 năm nay tại thành phố Wesminster, miền nam California, cách xa Sàigòn gần nửa vòng trái đất. Buổi sáng ở Wesminster là buổi tối ở Sàigòn. Không phải vì ngày và đêm khác biệt, mà nếp sống ở hai nơi có nhiều khác biệt nhất là về lề lối sinh-hoạt, phong-tục, văn-hoá và nhiều thứ khác nữa.

Hoa-kỳ là quốc-gia văn-minh có nền khoa-học tiên-tiến, công-nghiệp hiện-đại. Ở xứ nầy, thời-gian là quí báu, phải được tính "từng phút, từng giờ". Làm việc gì cũng cần đúng giờ. Trẻ con đến trường, người lớn đến sở làm, hẹn đi khám bệnh, vân vân lúc nào cũng "đúng giờ", ngoại trừ việc đi ăn đám cưới, hội họp bạn bè là giờ giây thun. Trong nhà, phòng nào cũng có đồng-hồ, đồng hồ trên tường, đồng hồ trên tay, đồng hồ trên điện thoại. Tối ngủ cũng đặt chuông reo để báo thức. Buổi sáng ra đường, lái xe vun vút với tốc-độ hơn 65 dặm trên xa lộ, 45 dặm trên đường thành phố. Trên đường đi, phải chú ý đến tình trạng kẹt đường, kéo dài thời gian di chuyển, có người phải dùng máy GPS định vị, để tránh những đoạn đường kẹt xe, để đến trường, đến sở đúng giờ. Ở Mỹ làm việc 5 ngày mỗi tuần. Mỗi buổi sáng lên xe, bên cạnh có ly cà-phê Starbuck, chăm chú lái xe. Đến giao-lộ nhìn thấy đèn đỏ thì nóng ruột, nhưng phải lo chạy cho đúng luật để khỏi bị phạt, mất thì giờ, đến sở trễ nãi. Hai ngày nghỉ cuối tuần phải lo vệ-sinh nhà cửa, đi chợ, làm các việc cần thiết mà trong tuần chưa kịp làm. Nếu còn dư chút ít thời gian thì đi Shopping ở các Mall hay Outlets mua đồ giảm giá. Đó, sinh hoạt tại nước Mỹ chạy đuổi thời gian quý báu.

Nhớ lại những năm tháng sống ở Sàigòn, sáng đến sở làm khoảng 8 giờ, lướt qua công-việc đến 9 giờ bạn bè rủ nhau đi ăn sáng. Ăn xong tụ năm tụ ba nhấm nháp giọt đắng của ly cà-phê phin mà bàn tán đủ chuyện nhân gian, thế sự. Mãi cho đến hơn 10 giờ mới tà tà quay về sở. Thoáng một cái, thì đã 12 giờ trưa, cell phone gọi :"Alô, anh T. đó hả? Nghỉ chưa? Có rảnh thì ghé qua 'Quán 88', có nhiều " chiến-hữu" đang chờ Anh ra làm vài "Ve" cho vui". Quán 88 là điểm hẹn gần cơ-quan, đây là một nhà hàng nhỏ mà các bợm nhậu đặt tên là 'Quán 88'. Thực đơn của nhà hàng rất phong-phú, được chế biến cho hợp khẩu vị của dân nhậu. Từ thịt thú rừng, như hươu, nai, chồn, cáo, gấu, voi, cọp, beo, heo rừng vân vân và vân vân, cho đến các thứ hải sản như nghêu, sò, ốc, hến, cá chình, cua bể…Những món làm rợn người lạnh gáy như như rắn, rết, bò cạp, cào-cào, sâu bọ, có cả chuột đồng cũng đều có cả. Khách đến Quán 88, uống nhiều nhất là bia, vì ở đây có nhiều tiếp-viên "chân-dài" rót bia, luôn luôn quan tâm đến các "Thượng Đế" (khách hàng là thượng-đế). Họ không được để ly bia của khách cạn 10%. Nhậu đến khoảng 2 giờ chiều, một số "chiến-hữu" mới trở về cơ-quan làm việc. Còn một số ít ở lại nhậu đến tối luôn. Một "Quan Anh" quát to: "Tôi không về làm việc khi miệng có mùi bia, nên phải nhậu tiếp. Các "chiến hữu" đàn em lo giúp tôi trả tiền chầu nhậu nầy nhé, và đừng quên nhắc các em phục vụ 'Anh-Hai' cho chu-đáo từ A đến Z càng tốt! OK." Quán 88 không treo đồng-hồ và không ai biết giờ giấc là gì hết

Nói về ẩm thực VN và tại thành-phố Westminster Mỹ, tôi xin kể vài khác biệt nho nhỏ đọc chơi cho vui. Ở Little-Sàigòn Mỹ, món ăn VN rất đa-dạng và phong-phú. Nhà hàng, tiệm ăn tại Little Saigon mọc nhiều như nấm đầu mùa mưa. Đủ cả các món thuần túy Việt Nam. Từ phở bò phở gà, bún bò Huế, bánh-bèo, bánh-nậm, bánh khoái, cả bánh-xèo, bánh 'khọt' miền Nam đều có đủ cả. Đặc biệt bún-bò Huế nổi tiếng như tại các nhà hàng Vĩ-dạ, Hương-vĩ, Gia-hội, rất ngon. Tô bún đầy đủ thịt bò bắp, gân, nạm, chả tôm ,giò heo, với đầy đủ mùi vị sông Hương núi Ngự.

Mỗi lần được thưởng thức một tô bún bò ngon tuyệt, thì trí óc bắt tôi nhớ về cái thời sinh viên cũ, khi còn ở Đại Học Xá Minh Mạng Sài Gòn, vào khoảng từ 1963-1964. Nhớ đến cái hương vị tuyệt hảo trong tô bún bò do 'O Ba' là 'Má Thằng Châu' bán ở căn chòi lá lợp tôn nằm ở góc bìa Đại Học Xá, kế trường Chu Văn An. 'O Ba' khoảng 50 tuổi, người mập phệ, lúc nào cũng dán trên môi một điếu thuốc lá cẩm-lệ quấn tay, hình con sâu kèn. Bún bò 'O ba' ngon vô cùng đặc-biệt: Nước lèo nấu toàn xương heo, nêm mắm ruốc bà Giáo Thảo Vũng-Tàu, nấu với nhiều cọng cây sả thơm lừng, màng mỡ ngon béo lền bên trên mặt tô pha với màu vàng đỏ của hạt điều và ớt bột. Giò heo được lấy từ chân trước của heo, ít mỡ, nhiều nạc, da mềm. Giò được chặt ra thành từng khúc dài, có giò móng, giò khoanh, giò nạc, giò xương. Các khoanh giò được ninh trong nước dùng, ninh vừa đủ mềm, không rục, rã, thịt còn ngọt, gân đủ mềm, da không nhũn. Thường ngày, vào khoảng 4 giờ chiều, tôi cùng bạn T, bạn H, D xuống quán 'O Ba' làm mỗi người một tô lớn, giá 4 đồng, có 2 cục giò heo, một khoanh, một móng. Ăn húp xì-xụp, mồ hôi đẫm ướt trán dưới cái nóng của chòi lá mái lợp tôn. Ăn xong, uống một ly trà Huế thơm mùi gừng, ăn thêm một miếng kẹo đậu-phộng. Rồi vui cười hả hê tán gẫu bàn luận chuyện đăng mỗi ngày trên báo, như chuyện Cô Gái Đồ Long, Thiên Long Bát Bộ.

Ở Little Sàigòn còn có món "giả cầy" là giò heo đốt cháy xém, giả thịt cầy, giống món rựa mận, ăn với bún. Dân ghiền thịt chó từ VN qua đỡ nhớ. Người Mỹ xem việc ăn thịt chó cũng ghê rợn như ăn thịt người vậy. Xứ văn minh xem chó là bạn tốt của người. Theo tài liệu trong National Geographic News, ông Maryann Mott viết, thì ở Salt Lake City có chương-trình R.E.A.D. (Reading Education Assistance Dogs) cho trẻ em đọc sách với chó để chữa bệnh tự kỷ (autism). Mỗi buổi sáng tôi đi bộ thể dục, thường thấy nhiều ông, bà dắt chó đi dạo, tay cầm dây dẫn, tay cầm bao nhựa để hốt phân, không làm dơ bẩn đường phố. Ở một số nước Châu-Á, thịt chó được xem là món ăn khoái khẩu, bổ dưỡng. Có người tin là thịt chó chữa được bệnh ngoài da, vì trong dân gian có câu 'Chó liền da, gà liền xương' Đúng hay sai chưa ai kiểm chứng được. Ở Sàigòn cũng có rất nhiều quán thịt chó, nào là Cầy-Tơ, Hai-Mơ, Củ Riềng, Mộc-Tồn, Tiểu Hổ (bán thịt mèo). Mỗi nơi có bí quyết chế biến riêng, tạo nên những thực đơn thịt chó làm dân nhậu ghiền. Những món phổ thông như thịt nướng, hấp gừng chả chìa, xáo măng, rựa mận (ăn với bún rất hấp dẫn với mùi củ riềng và mẻ chua). Món lòng chó chấm mắm tôm pha chanh làm say mê bợm nhậu. Trong đĩa lòng không được thiếu "dồi chó". Dồi được chế-biến từ ruột già, lấy đoạn có nhiều mỡ, buộc chặt hai đầu, ở giữa dồn thịt gân băm nhuyễn với tiết, lá mơ, đậu xanh hạt, riềng, tiêu. Dồi được luộc sơ qua, lấy tăm nhọn đâm nhiều lỗ nhỏ, để thoát hơi khi nướng. Rồi quấn tròn qua ống tre, nướng xoay tròn trên lửa than. Dồi chín vàng, thơm lừng, cắt từng khoanh tròn để trên đĩa lòng ăn cùng lá mơ, củ riềng, mắm tôm pha chanh...vừa ngọt, vừa thơm, vừa bùi, vừa béo. Nhấp ly rượu nếp Gò Đen, rượu vào" thơ" ra:

"Sống trên đời không ăn miếng dồi chó..

Chết xuống âm phủ biết có hay không..?"

Vua bếp Martin-Yang, mà thiên hạ thường gọi là 'Yang Can Cook' (vì câu nói "Yang can cook, you can do so") chuyên gia

ẩm thực thế-giới, có lang thang nhiều ở Việt Nam chắc cũng biết và đã nếm món nầy, nhưng e không dám dạy thiên hạ nấu đâu.

Sống ở Little Saigon, có rất nhiều ông bà, cả năm chưa hề nói một câu tiếng Anh, mà vẫn phây phây, sống mạnh, sống hùng. Mặc dù họ đã ở Mỹ cả 10 năm, 20 năm.Họ không cần học, và cũng chẳng có ý định học nói tiếng của xứ đang sinh sống. Phần tôi, nghĩ rằng muốn hội-nhập với xã-hội, thì phải cần giao-tiếp, cần nghe được, hiểu được, nói được tiếng Anh, dẫu không lưu loát, thì cũng lắp bắp khá suông sẻ. Bởi vậy nên tôi quyết đi học tiếng Mỹ theo chương trình ESL (English Second Language),

dành cho người ngoại quốc mới đến Mỹ. Học miễn phí, mà có khi lại được cho thêm tiền qua các chương trình học bổng. Nước Mỹ là xứ hợp chủng, dân cư khắp nơi trên thế giới đến làm ăn, tìm một cuộc sống có nhiều tự do, nhân quyền, và cả no ấm hơn. Chính phủ khuyến khích học tiếng Anh, nên chịu dành ngân sách rộng rãi để giúp đỡ những con dân xứ khác mới đến xứ nầy, cho họ có cơ hội phát triển và xây dựng đời sống vững vàng hơn. Tôi ghi danh tại trường đại học cộng đồng Coastline Community College, nơi đây ngày xưa ông điệp viên Cộng Sản Phạm Xuân Ẩn đã du học hai năm, không biết học những gì, cũng có thể học ESL như tôi chăng? Trường này nổi tiếng ở California với nhiều giáo-sư giỏi dạy về ESL. Trụ sở chính của trường tọa lạc tại số 11460, đường Waner, thành-phố Fountain Valley, có 3 chi-nhánh ở các thành phố lân cận. Tôi ghi danh học ở thành phố Westminster. Đây là một cơ sở rộng-rãi, khang trang, thoáng mát, có bãi đậu xe mênh mông. Trường có hơn 40 phòng-học, 3 phòng Lab trang bị 120 máy vi tính có máy in. Khu nhà văn phòng rất rộng rãi. Có một khu dạy kèm với 30 máy vi tính, luôn-luôn có 5 sinh viên thiện nguyện, sẵn sàng giúp đỡ các sinh-viên cần học-thêm hoặc làm các việc cần đến máy vi tính. Sinh viên ở lại ăn trưa thì vào phòng ăn, có đủ bàn ghế, lò vi ba, tủ-lạnh, tủ bán thức ăn tự động, không thiếu thứ tiện nghi nào.

Trường giảng dạy các môn thuộc nhiều lãnh vực :

1. Khoa-học, Kỹ-thuật: Astronomy, Biology, Chemistry, Building codes….
2. Nhân-văn, Xã-hội:-Humanities, Law, Management, Political science,..
3. Ngữ-văn: ESL, Chinese, French, Spanish, Vietnamese,…

ESL (English Second Language) là trọng tâm giảng dạy, với mục đích đào tạo cho sinh-viên có đủ căn-bản tiếng Anh để hòa-nhập với cộng-đồng. Giáo-sư của trường là người Mỹ có nguồn gốc từ nhiều quốc-gia khác nhau như: Nhật-bản, Trung-Đông, Hồng-Kông, Mễ-Tây-Cơ, Việt-Nam. Sinh viên được tiếp xúc với giáo sư đa quốc gia, theo tôi thì rất tốt cho việc nghe và luyện phát-âm. Nước Mỹ quá rộng lớn, diện tích 3,618,091 dặm vuông, với 50 tiểu bang, ngôn ngữ có ít nhiều dị-biệt. Đây là điều đương nhiên, như chúng ta mà nghe người Nghệ Tĩnh nguyên gốc nói, thì cũng trớt lơ, không hiểu ất giáp gì. Đại khái như câu: “Are you sure”, thì chữ “sure”có người đọc là “sơ”, có người đọc là “sua”. Khi chào nhau:-“Hi-How are you” Có người dùng: “What’s up” vân vân.

Học tiếng Anh theo chương trình ESL gồm có các lớp: Văn phạm, Đọc và Viết, Đối thoại và Nghe và các lớp cao hơn. Một năm học được chia thành 2 mùa (Xuân và Thu), mỗi mùa học 4 tháng. Các môn học được tính theo “đơn vị” (units). Nếu học đủ 12 đơn vị một

mùa và đạt điểm cao thì có thể xin được "Trợ cấp" một loại như học bổng, và miễn học-phí.

Mấy "Ông bạn già VN" nghe tôi đi học đều kinh-ngạc, và khuyên: "Già rồi! Đi học làm chi cho khổ cái thân già. Tuổi già nên lấy thơ, phú, văn chương, nghe nhạc, xem phim, giải trí làm vui thì không uổng của trời cho. Nếu không, thì lấy rượu, lấy trà mà thưởng thức và để giải sầu như cụ Cao Bá Quát viết: "Đoạn tống nhất sinh duy hữu tửu. Trầm tư bách kế bất như nhàn..." Không như các "Bô lão VN" tưởng, trong lớp học của tôi, người cao niên đủ quốc tịch trên thế giới đi học rất đông. Ở Mỹ người già được khuyến khích đi học, được nhà trường giúp đỡ rất nhiều, có lớp dạy kèm để hỗ trợ sinh-viên cao tuổi. Ở tuổi "Thất thập cổ-lai-hi" được đi học là quí. Học để bộ não hoạt-động, giảm thiểu nguy cơ mắc bệnh lẫn Alzheimer, bệnh lú lẫn Dementia. Tránh được sự nhàn rỗi, buồn chán, bất động. Lại được trau dồi tiếng Anh, để được tự tin hơn trong giao tiếp, chuyện trò, để đọc sách báo, mở rộng kiến thức vậy là quí lắm, phải không, hỡi mấy ông bạn già của tôi ơi!

Ở nước Mỹ, sức-khỏe người già rất được quan-tâm. Người già trên 60 tuổi ở Cali, có lợi tức thấp, được cấp thẻ y tế "Medical". Được khám bệnh định kỳ, được cấp thuốc miễn phí. Qua Mỹ năm đầu tiên, tôi được bác-sĩ gia-đình khám tổng-quát, tiếp theo giới-thiệu đến bác-sĩ chuyên-khoa khám, tim, mắt, tai. Người kém thính lực được cấp máy trợ thính.

Du-lịch là thú-vui của tuổi-già. Tôi có được những cuộc du-lịch rất thích thú trong thời-gian vừa qua. Một chuyến du ngoạn từ Westminster đến Oakland, đường dài 402 dặm, đi bằng xe đò Hoàng, được anh bạn cùng lớp Công-Chánh 64 đón về nhà, ở chơi, chuyện trò tâm sự suốt một tuần lễ mà vẫn chưa hết chuyện để nói. Xe chạy dọc Xa Lộ số 5, hai bên đường có nhiều nông trại rộng bao la trồng đủ thứ cây trái như bông gòn, lúa, bắp, nho, cà-chua, olive, almond, có nhiều trại chăn nuôi. Trại nuôi bò chạy dài suốt cả nhiều dặm đường. Nông nghiệp nơi đây ít nhân công mà sử dụng nhiều máy-móc, tưới-tiêu tự-động. Đúng là khoa-học nông-nghiệp Ở thành phố Oakland tôi được du-ngoạn nhiều nơi như đi San Francisco 2 lần, bằng ô-tô và xe điện ngầm cao tốc, gọi là ' BART'. Xe nầy chui xuống lòng biển nối miền đông vịnh với San Francisco. Đi thăm cầu treo nổi tiếng Golden Gate mà tôi đã nghe tiếng từ mấy chục năm trước, khi còn ở VN. Đi thăm bến tàu gọi là Fisherman Wharf, nơi du khách thế giới không ai bỏ sót. Đi xe "Cable-Car" loại xe công cộng xưa cả trăm năm trước. Đi xem phố cổ China Town, bảo tàng nhà văn Jack London nổi tiếng với nhiều tác phẩm phiêu lưu mạo hiểm, đặc biệt là tác phẩm "Call of The Wild" ca ngợi chú chó Buck. Những ngày ở Oakland, được bạn bè Công Chánh tổ chức họp mặt, qua một buổi tiệc chiêu đãi thân mật và vui vẻ, gặp lại được các đàn anh trong Tổng Nha Kiều Lộ ngày xưa. Từ Oakland đi Sacramento cũng không xa, nên tôi có ghé thăm gia-đình bạn thân THD cùng khóa. Anh em Aí Hữu Công Chánh tại đây lại tổ chức một bữa tiệc họp mặt chào đón đầy tình thân hữu.Tôi ở lại hai ngày, đi thăm thủ-đô của California và nhiều thắng cảnh khác. Sau 7 ngày ở Oakland và Sacramento, tôi trở về Westminster kết thúc chuyến du-ngoạn đáng nhớ.

Tại Little Saigon, có rất nhiều tour du lịch rất rẻ, tiện lợi, thăm các danh lam thắng cảnh, đi hai người, được thêm một vé miễn phí cho người thứ ba. Đến thăm những nơi nổi tiếng như công viên quốc gia Yosmite, khu rừng Sequoia, Bryce Canion, Kings Cayon, thành phố Las Vegas, đập thủy điện nổi tiếng Howwer Dam, và kỳ quan số một thế giới là Grand Canyon. Thỉnh thoảng khi có ngày lễ, ngày nghỉ, con cháu tổ chức đi chơi xa như thăm thành phố Solvang (California) thưởng thức rượu chát thật là thú-vị. Mùa hè năm 2014 chúng tôi đi nghỉ mát ở thành phố Nice của California, thật tuyệt-vời.

Cuộc sống đa-dạng phong-phú, cách xa quê-hương gần nửa vòng địa-cầu, mỗi người, mỗi gia-đình đều có hoàn-cảnh khác nhau. Tuổi già không có gì bằng cố gắng sớm *thích nghi, vui nhiều, stress ít*, thì ít bệnh hoạn và tăng tuổi thọ, không mong sống lâu bằng ông Bành Tổ, nhưng chắc chắn cũng thêm được năm mười năm so với đời sống bên nhà./.